

*Korsická GR20:
nejtěžší trek v Evropě*

*červen 2014
Janča a Pavouk*

- „Máš na zádech vrstvu krup!“
- „Aha, proto mi je taková zima!“

Deníček z putování po horách Korsiky ve dnech 13. 6. – 30. 6. 2014

Foto na první straně obálky: Masiv nejvyšší hory Korsiky, Monte Cinto (3980 m) z planiny Emparis, třetí strana obálky: u chaty Manganu, poslední strana obálky: rozcestí cest, ráno v kempu u chaty Onda

Zapsal Pavouk, doplnila a opravila Janča

Nafotili Janča a Pavouk

Vytvořili pro radost na podzim 2014 Janča a Pavouk Ledvinovi

www.ledvinovi.cz

Borovice v Haut Asco

V Laponsku bylo v minulých dvou letech super, ale i přesto jsme si letos řekli, že zkusíme něco teplejšího, třeba Korsiku, a to slavnou cestu GR20, která vede přes celý ostrov a je údajně nejtěžším trekem v Evropě. Ideální doba pro návštěvu nejvyšších partií korsických hor je od druhé půlky června do září. V létě máme strach z veder a nedostatku vody, vyrazíme tudíž hned v červnu a třeba zažijeme kvetoucí hory. Naším plánem bylo jet vlakem do italského Livorna, pak trajektem do Bastie a nakonec ještě projet severní Korsikou do severozápadní části ostrova na výchozí místo našeho treku. Ani po desítkách hodin hledání u počítače jsme nenašli úplně ideální spojení. Vlaky nenavazují na trajekt, ani když jsme zkoušeli hledat spojení i přes další místa (jako je italská Savona či francouzské Nice), odkud se dá trajektem dostat na Korsiku. Na celé Korsice je veřejná doprava asi popelkou. V sobotu odpoledne, kdy máme plánovaný příjezd na Korsiku, nic nejzdí a to ani mezi největšími městy. V neděli pro jistotu autobusy nejzdí vůbec nikde po celý den, pouze jede pomalý úzkokolejný vlak z největšího města Korsiky Bastie, na jih (do Calvi a Ajaccia), ale až někdy okolo poledne.

Pá 13.6. 2014 Brno – Vídeň – (Villach) /vlak/

Před půl pátou odpolední, hezky po práci, jak je u nás už tradicí, nasedáme v Brně do vlaku jedoucího do Vídně. Ve Vídni máme asi dvě hodinky čas, jdeme se projít do zahrad zámku Schönbrunn, které jsou kousek od nádraží Wien-Meindling, kde přeseďme. Večerejíme v parku nad zámkem, uprostřed zahrad. Všude kolem nás běhají rekreační běžci. O půl deváté už frčíme přímým vlakem Vídeň-Livorno, jde o sezonní vlak jezdící pouze v pátek a jen přes léto. Jsme v „normálním“ kupé na sezení, naši spolucestující nás vesměs opouští už ve stanici Wiener Neustadt a my si můžeme sklopit sedačky a udělat si letiště na spaní. Děkujeme, skvělé rakouské vagóny! Po desáté usínáme.

So 14.6. (Villach) – Livorno /vlak/. Livorno – Bastia /trajekt/. Bastia – Calenzana /stop/

Kolem sedmé ranní se příjemně vyspalý budíme, právě stojíme na nádraží ve Florencii. Po chvíli čekání náš vlak pokračuje v jízdě. Jedeme toskánskou krajinou, projíždíme slejvákem, známou Pisou (šikmá věž není z vlaku vidět), a za dalších dvacet minut jsme zastavujeme naposledy. Konečná, vystupovat, Livorno – hlavní nádraží, 9.00. Vystupujeme do ranního vedra, slunce už praží. Jdeme pěšky do centra města, je to asi tři kilometry, přístav je hned vedle historického centra. Batohy se dají příjemně nést, Janča v něm má přítom navíc i pohorky do hor, oba dva máme jídlo na cestu, vodu a nezbytné teleskopické hole na usnadnění pohybu po horách.

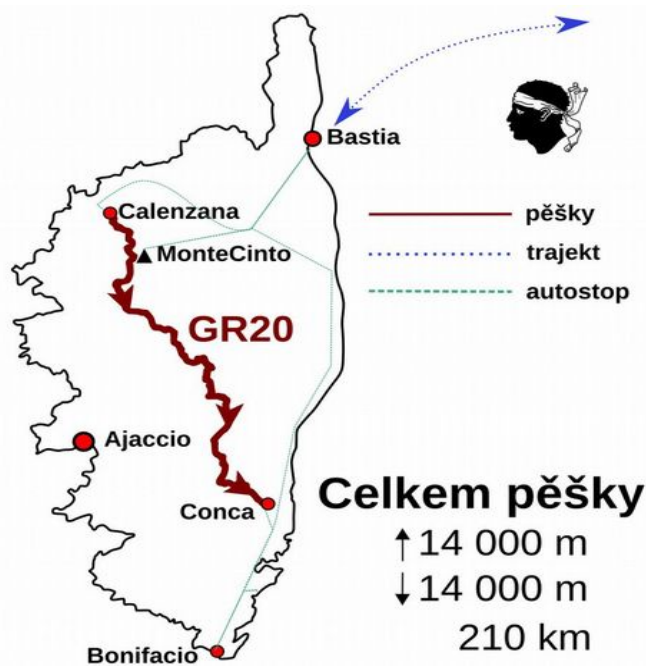
Asi dvě hodiny chodíme po městě. Jsou to takové Benátky, „staré“ město je na mořských kanálech, ve všech kotví lodě. Koupeme se na volně přístupné pláži v moři. Bohužel je tu strašně mělko a na dně kameny, bojím se plavat, aniž bych si něco neodřel. Chvilí ležím ve vodě na mělčině, je příjemně teplá. Jana dokonce i mezi těmi kameny chvíli plave. V poledním žáru, co nejvíce ve stínu domů, jdeme do přístavu. Livorno je údajně jedním z největších italských přístavů. Dáváme si obídek a o půl druhé nastupujeme na náš trajekt. Lezeme až nahoru, na desátou palubu, ale vedrem se tu nedá vydržet. Sedáme si do stínu o palubu níže a ve čtvrt na tři vyplouváme. Moře je klidné, loď se skoro nehoupá. Zrovna, když na přídi lodi koukáme do moře, před námi skáčou létající ryby - asi tak metr nad hladinou. Krásné skoky! Slunce a silný vítr nás po nějakém čase stráveném venku zahánějí do vnitřku lodi. Aspoň se Janča na chvíli může prospat na koberci na zemi.

Po asi 3,5 hodinách plavby vidíme v dálce obrysy hornaté Korsiky, zahalené v mracích a oparu. Ještě chvíli plujeme podél severního pobřeží ostrova a už připlouváme do největšího města, do Bastie. Zdálo se mi velmi líbí hlavně domečky vysoko nad městem

Pohled na Livorno z odplouvajícího trajektu

Plán našeho putování po Korsice

Začátek treku po cestě GR20 (Calenzana)

a městská pevnost. O půl sedmé večerní opouštíme náš trajekt *Corsica Ferries*. Rádi bychom se dnes dostali co nejbližší našemu východisku na treku, tedy do severozápadní části ostrova. Vlák ani autobus už dnes nejede, zkusíme stopa. MHD v Bastii nám zrovna ujelo, jdeme pěšky přes celé město. Rychlou chůzí jdeme asi necelou hodinu směrem na jih na první místo, kde mohou zastavit auta, na které máváme. Město si v klidu prohlédneme ještě při odjezdu. Po deseti minutách čekání odjíždíme.

– „Já sem Soňa, já šofér, všichni mě tu znají. Tady to je můj známý, tady to je podnik známého“, vykládá nám radostně francouzsky. Ještě umí korsicky a italsky, což se dobře doplňuje s naší češtinou, angličtinou, němčinou a základy španělštiny.

– „Tady zastavíme v baru. To je taky můj známý. Dáte si, co budete chtít.“

Alespoň hned na úvod ochutnávám typické a hojně rozšířené místní pivo *Pietra*, jehož jednou složkou při jeho vaření je kaštanová mouka. Moc dobré. Po dvaceti kilometrech vysedáme. Na další tři rychlé stopy, vždy do pěti minut čekání, přesně v deset večer za úplné tmy, vystupujeme ve vsi **Calenzana**, na severovýchodě ostrova. Calenzana je výchozí bod treku GR20, proto jsme se sem vydali. Ani nedoufali, že se dnes dostaneme až do hor. Už první den se potvrdilo, co píše průvodci: všichni mluví francouzsky, korsicky, někdo italsky. Poslední náš řidič hovořil navíc i portugalsky, byl to totiž Portugalec, zde za práci. Angličtina, němčina nebo slovanské jazyky byly zatím k ničemu. Kemp je hned ve vesnici, platíme 7 € za jednoho. V ceně je kromě (studené) sprchy i vaření na erárním vařiči, máme ale ještě studené zásoby na cestu. Paní, co nás už těsně po zavírací hodině ubytovává, povídá, že zítra odpoledne přijde bouřka.

– „Kdy máme tedy ráno vyrazit?“

– „V šest!“

No potěš koště, uvidíme zítra. O půl dvanácté usínáme.

Ne 15.6. Calenzana – Piobbu – Carrozu

V pět ráno mě budí budíky z okolních stanů a tiché balení věcí. V 5.30 zvoní i náš budík, balíme, snídáme buchty z domu a pozorujeme poslední turisty, kteří pomalu odchází s balení z kempu. V 6.30 vycházíme i my. Korsika je prý suchá, každý si neseme v batohu

dva litry vody.

Načínáme první metry treku zvaného GR20. GR20 je francouzská zkratka, plným jménem La Grande Randonnée n° 20 (velká pěší turistická/trasa/ číslo 20). Další trasy GR jsou vyznačeny hlavně ve Francii, Španělsku, Belgii a Nizozemí. Korsicky se cesta GR 20 nazývá *fra li monti*.

Stoupáme hned zostra nahoru, našťastí velmi dobře značenou cestou. Za vesnicí je spousta rozcestí a odboček, kde bychom se jinak okamžitě ztratili. Všude kolem nás roste *makchie* (keřovitý, středomořský ekosystém). Makchie má dvě vlastnosti, je neprůchodná a pichlavá. Cestou je vody dost, prameny i potoky. Makchie přechází do borovicového lesa, ve kterém prudce stoupáme. Slunce vysvitlo krátce kolem sedmé, pak se schovalo a celé dopoledne s přestávkami prší. I když jsme sbalení na 14 dní, jde se nám s batohem dobře. Přecházíme a přelézáme i první skalky a skály. V tři čtvrtě na dvanáct jsme u chaty de l'Ortu di u Piobbu (1520 m), průvodce přitom psal, že cesta trvá šest a půl hodiny a podle cestopisu, který jsme měli sebou vytištěný a často si pročítali, to šla parta Čechů dokonce 10 hodin. Bohužel je zataženo. Obědváme u chaty na mokré terase. Dochází další a další turisté, buď se ubytovávají v jediné velké noclehárně v chatě nebo si staví stany na plátcích ve svahu. A co my? Půjdeme dále, snad to někde později „zapíchneme“. O půl jedné se vydáváme na delší cestu. Pěšina stoupá, klesá, míváme (jedinou) rovinku na stan a bývalé salaše. Následuje traverz po prudkém svahu s velkými balvany.

„Bum, prásk!“ Jsou přesně dvě hodiny odpoledne a náhle přichází bouřka, jsme kousíček pod skalnatým hřebenem a vrcholy. Hned zastavujeme, spouští se slejvák, první „vrstva“ krup. Když už to vypadá, že déšť slábně, opět na nás dopadnou ledové kroupy a proudy vody se valí po svahu. Čekáme skoro nehnutě, prokřehlí, já se bojím bouřky. Cesta se okamžitě po tom, co déšť začal, proměnila v potok. Po dvou a čtvrt hodinách déšť ustává, bouře skoro není slyšet, jdeme dále. Musíme se dostat až k další chatě, tady se nikde nocovat nedá. Stoupáme a nad námi na skále před námi utíká muflon, bohužel je příliš daleko a málo kontrastní na fotografii. Vylézáme na hřeben ve výšce 2000 metrů a pokračujeme po něm. Respektive hřeben tvoří pouze ostré a špičaté skály, které se musí obcházet. Musíme jít furt nahoru, dolů, samá nepříjemná místa, občas je třeba se přitáhnout rukou. Po sedmé hodině večerní jsme konečně v posledním sedle, odkud už pouze scházíme k chatě. Dokonce nám slunce vysvitlo nad mraky.

Sestup je snad horší než výstup, nepříjemný, žádná pohodlná cestička, jakou známe z jiných hor. Skoro hodinu a půl sestupujeme pouhých 600 výškových metrů k chatě Carrozu (1270 m). Je půl deváté a my jsme pro dnešek v cíli. Oba jsme dosti zničení, fyzicky a já i psychicky. Volné místo na stan je už jenom na kamínkách přímo pod záchody. Večeři vaříme uvnitř chaty do té doby, než nás turisté v půl desáté vyženou ven, že už v místnosti (na zemi na

Čekání v bouřce, dešti a kroupách

karimatkách) budou spát, že je asi noční klid. Po desáté zalézáme do našeho mini stanu a oba hned usínáme. Posledních pět hodin chůze (nepočítaje čekání v bouřce) nebylo žádné místo, kde by šel postavit stan.

Etapa	Výchozí bod	Cílový bod	Max. výška	Čas	Převýšení		Vzdálenost
Calenzana - Piobbu	270 m	1 520 m	1550 m	5.15 h	↑ 1550 m	↓ 300 m	20 km
Piobbu - Carrozu	1520 m	1270 m	2020 m	8.00 h	↑ 750 m	↓ 1000 m	8 km
Celkem (i s přestávkou)				14.00 h	↑ 2300 m	↓ 1300 m	28 km

Po 16.6. Carrozu – Haut Asco

V noci pršelo a slyšeli jsme bouřku. Večer nám na chatě říkali, že i dnes odpoledne přijde bouřka. Potřebujeme se vyspat a vstáváme až v 6.30. Ráno balíme, vaříme a snídáme v chatě a ve tři čtvrtě na osm vycházíme. Neprší, ale bohužel ani nesvítlí slunce. Dnešní etapa by neměla být snad tak náročná. Nejprve trochu klesáme, přecházíme velký vysutý most přes říčku (asi největší a nejznámější na GR20) a několik hodin stoupáme do sedla. Jdeme podél říčky, podél řady vodopádů. Cestou je spousta nepříjemných míst, jen málokdy pohodlná cestička. Spousta holých kamenných ploten či kamenná moře, sem tam řetězy. Jsme v mracích, slunce nikde. Míjíme krásné jezírko, ke koupání nás však rozhodně neláká: jednak je chladno a jednak do jezírka sklouzávají sněhové pole, takže jeho teplota bude blízka nule. Posledních sto výškových metrů jdeme po sněhovém poli, a to jsme tady asi jen 1800-1900 metrů nad mořem. Před čtrnácti dny to možná muselo být na mačky. Ze sedla 1900 metrů musíme traverzovat na další sedlo ve 2000 metrech, je čtvrt na dvanáct, čas na svačinku.

Bohužel jsme stále v mraku, údolí pod námi ani hory před námi s nejvyšší horou Korsiky Monte Cinto nejsou vidět. Před sedlem i za sedlem jsou nádherné porosty zakrslých olší,

Večerní vaření v Haut Asco

kteřé na Korsice nahrazují kosodřevinu. Klesáme dolů, cesta je o něco lepší. Po hodině sestupu, ve tři čtvrtě na jednu, jsme u chaty Ascu Stagnu, ve výšce asi 1420 metrů. Místu se také říká Haut Asco. Je tu i hotel, něco jako dolní stanice lanovky a velké parkoviště, na kterém končí silnice z údolí.

Obědváme, sušíme stan, pereme prádlo, chvílemi problikává slunce. Přemýšlíme, že půjdeme dnes ještě kousek dále. Vzpomenu si na včerejší bouři a na to, že teď cesta zase stoupá do skalnatého sedla, takže bychom skoro nic neušetřili, jelikož bychom daleko jít nemohli. Zůstaneme zde. Stavíme stan na krásné travičce pod borovicemi, které rostou všude kolem nás. Táboříme přímo u sjezdovky, hlavně kvůli ní je tady zde hotel a silnice. Lenošíme, posedáváme na trávě. Kolem čtvrté přichází slejvák i s hromy, naštěstí Jana moudře vyrobila nad stanem v trávě soustavu krásných korýtek, které odvádějí vodu pryč a ne pod stan. Teprve kolem šesté hodiny se trochu trhají mraky, okolní štíty vykukují z bílých oblaků. Přípravu večere máme zpestřenou tím, že nefunguje plynová bomba, co jsme si přivezli z domu. Po našroubování na vařič z ní stále uniká plyn. Naštěstí se nám to stalo zrovna u zmíněného hotelu, kde prodávají, kromě jídla a malého sortimentu jídla pro turisty, i bombu na náš typ vařiče. Nemusíme večeret syrovou pohanku. Večer zase přicházejí mraky.

Etapa	Výchozí bod	Cílový bod	Max. výška	Čas	Převýšení		Vzdálenost
Carrozu – Haut Asco	1270 m	1420 m	2010 m	5.00 h	↑ 860 m	↓ 710 m	6 km
Celkem				5.00 h	↑ 860 m	↓ 710 m	6 km

Út 17.6. Haut Asco – Tighjettu – Ciottulu di i Mori

O půl šesté zvoní budík.

- „Ááá, mě se nechce, radši bych spal.“
- „Mě bolí ucho.“
- „Jsou venku mraky?“

Přesto vstáváme, vaříme venku, snídáme. Sousední stany už mají sbaleno, další turisté nás s batohy na zádech mívají, jak vyrážejí na trek. Vychází slunce, bohužel do mraků. Ve tři čtvrtě na sedm vycházíme i my. Stoupáme pěknou cestou borovicovým lesem, který po nějaké době mizí. Přibližně po jedné a čtvrt hodině chůze jsme poblíž ledovcové říčky, pijeme z ní, není třeba nosit vodu z údolí. Stoupáme, posledních 150-200 výškových metrů jdeme po souvislém sněhovém poli. Cestou se předcházíme s různými skupinami turistů. Po dvou hodinách chůze v 8.40 jsme v našem prvním dnešním sedle. Ze severu jsme sem přišli bez problémů, pohled k jihu je zcela výmluvný, jsme na nejtěžším místě celé GR20.

Je třeba sejít 200-250 metrů dolů a to skoro kolmo. Spouštíme se po skále, přidržujeme se masivních řetězů. Naštěstí tu skoro nikdo není, když jsou tady „zástupy“, je to tady určitě mnohem nepříjemnější i nebezpečnější. Jde nám to pomalu, nechceme riskovat pád nebo zranění. Poslední část klesání je holá suť a volné kameny, žádné jištění. Pod námi je propast dalších tisíc metrů dolů a v dáli opět vidíme moře. Cesta se obrací přímo nahoru, opět kameny, sněhová pole, řetězy, v jednom místě i žebřík. Všichni, kdo tu chodí jsou drsoni, žádná ořezávátka. Jeden Amík nám cestou říká, že by to jeho manželka nezvládla, a přejela raději dnešní etapu obrovskou zajižďkou taxíkem. Tam, kde je jištění, tam je to v pohodě, i když je to psychicky trochu náročnější, horší je celá řada míst bez jištění. Od rána je zata-

V tzv. Cirque de Solitude, prý nejtěžší místo celé GR20

ženo a celkem chladno. Po dvou hodinách „cesty“ od sedla jsme v dalším sedle (2080 m), po malé svačince pokračujeme dále. Scházíme dolů, na této straně je už pěkná pěšinka. Pouze poslední půl hodinu jsou zase kameny. Ve tři čtvrtě na dvanáct jsme v cíli další etapy, u chaty Tighjettu (1640 m), položenou na krásném místě nad borovicovým lesem. Obědváme. Nad námi je mrak, chvíli prší, chvíli svítí slunce a je dusno, chvíli je naopak zima. Jako na Apríla. Nikdo z chaty neví, jaké má být počasí dnes odpoledne, zkusíme jít dále a ujít dnes ještě jednu etapu, které by neměla vést přes hřebeny.

Scházíme do řídkého borovicového lesa, za půl hodinku jsme u další chaty (ani není v naší mapě), asi to donedávna byla salaš. Pokračujeme krásnou pěšinkou, traverzem, stále borovicovým lesem. Ze zapojeného lesa vyčnívají nádherné solitérní stromy, každý jiný, všechny obrovské. Je poznat, že jsme v pralese, kde se nic netěží. Poprvé na Korsice jdeme dokonce po vrstevnici, a ne jenom nahoru a dolů. Po hodině chůze jsme v dalším údolí a začínáme stoupat. Asi o půl třetí začíná i dnes pršet a slyšíme hromy. Chvíli sedíme na batozích (kdo by stoupal za bouřky do sedla?), bouřka už slyšet není, kroupy přestaly padat, můžeme pokračovat. Chvíli prší, chvíli mrholí, je mlha. O něco horší (občas skála a držení rukama), ale stále dobrou cestou jdeme do sedla v nadmořské výšce 2000 metrů a pak stále v mlze kráčíme ještě asi 20 minut traverzem k chatě Ciottolu di i Mori (1990 m), která se i s okolními štíty hor před námi z ničeho nic objevuje v mlze. V šest večer jsme v našem dnešním cíli. Chata je položena na krásné jižním svahu a přesto jsou i tady, ve 2000 metrech, zbytky sněhu. Stavíme stan, platíme jako vždy 7 € za jednoho. Všude ve svahu tečou potoky vody, většina míst na stany je zaplavená vodou, i cesty jsou ve vodě.

– „Je tu snad více vody než v Laponsku!“

– „Vždyť jsme se vydali na suchou a teplou Korsiku!“

Kochání výhledy se pro dnešek zase ruší, opět se na nás valí podvečerní mlha, déšť, mrholení a nakonec přichází obrovský slejvák. Stan plave na vodě.

– „Jééé, v předsíni je deset centimetrů vody!“

– „A proč si nedáme batohy dovnitř?!“

– „To jsou tedy kapky, vydrží to náš stan?“

Stan kapky a kroupy vydržel, batohy se nerozmočily, boty nám z předsíňky stanu neuplavaly. Přestalo pršet a nepršelo ani v noci.

Etapa	Výchozí bod	Cílový bod	Max. výška	Čas	Převýšení		Vzdálenost
Haut Asco - Tighjettu	1420 m	1640 m	2180 m	5.00 h	↑ 990 m	↓ 770 m	8 km
Tighjettu - Ciottulu di i Mori	1640 m	1990 m	1990 m	5.10 h	↑ 670 m	↓ 320 m	8 km
Celkem (i s přestávkou)				11.15 h	↑ 1660 m	↓ 1090 m	16 km

St 18.6. Ciottolu di i Mori – Castellu di Vergio – Ref. de Manganu

O půl šesté zvoní budík, venku je skoro tma, měsíc ještě svítí, na protějším kopci vychází slunce. Kolem chaty vidíme sbalené lidi na odchodu. Vaříme si na erárním plynu (za našich 14 € jsme nic jiného nedostali; sprchu jsme nevyužili) snídani a dokonce čaj, neboť je nám zima. Snídáme, kocháme se výhledy, které jsme včera neměli, a ve tři čtvrtě na sedm vycházíme. Dnes nás čeká velmi dlouhá etapa, snad nebude nepříjemná cesta. Pomalu klesáme velkým obloukem do údolí pod chatou. Dostáváme se ze stínu na slunce, super. Můžeme si sundat čepici a rukavice. Když se otočíme, tak se nad námi nad chatou tyčí „korsický Matterhorn“ Paglia Orba (2525 m), hora, na jejíž vrchol se dá vyjít.

Cesta dolů je pohodlná, přelézání kamenů je málo. Přecházíme most nad soustavou vodopádů, jsou však ještě ve stínu. Potkáváme spoustu turistů proti nám, nalehko i natěžko. Pokračujeme krásným borovicovým lesem, slunce svítí a praží. Po tři a čtvrt hodině chůze stále po GR20 jsme na silnici u hotelu di Vergio pod stejnojmenným průsmykem. Hned pod hotelem je kempink a obchod s potravinami. Sortiment tvoří věci pro trekaře

Prase - divoké či domácí?

Nad Lac de Nino za deště a po přívvalu krup

a případné projíždějící turisty. Jen ty ceny jsou dosti vysoké. Kupujeme si chleba, sýr, Nuttela a rajčata (kus za 0,7 €) a venku na slunci a na vedru svačíme a sušíme věci. Po hodině odpočinku pokračujeme dále.

Dále cesta vede také příjemně traverzem lesem. Vycházíme na hřeben, kde „úřaduje“ stádečko prasátek, které rozrývá všechnu trávu v celém sedýlku. Pokračujeme stále na jihovýchod. Je zataženo, jsme v mraku/v mlze, pokračujeme však dále. Přesně ve tři čtvrtě na jednu začíná pršet, déšť se rychle mění na slejvák s ledovými kroupami. Všude kolem létají blesky a hromy. Krčíme se v olšové „kosodřevině“.

- „Hele, místo cesty je potok, během pár minut na něm asi 10 centimetrů vody!“
- „A sakra, já tam mám položený batoh!“
- „Třicentimetrová vrstva krup, to jsme ještě neměli.“
- „Je to tady horší než v Laponsku, tam tolik nepršelo, ani nebyla taková zima.“
- „A ani jsme se tam nemuseli v bouřce klepat strachy.“

...

- „Máš na zádech vrstvu krup!“
- „Aha, proto mi je taková zima!“

Po hodině a půl čekání už není slyšet tolik hromů, je nám stále větší kosa, pokračujeme rychle v cestě, abychom se zahřáli a bouřce utekli. Po celou dobu, co jsme čekali, prošlo v obou směrech 20-30 lidí! I v té největší sibérii a za největší bouřky. Chvíli popobíháme, tím se zahříváme. Proti nám jdou další a další lidé, většina se vrací z výletu nalahko. Jedna paní má např. jen kraťasy, sandály a holé nalakované nohy. Na těch kroupách, po kterých jdeme, to je super! Za rychlé chůze a za vytrvalého deště a ve vrstvě krup míváme jezero Nino, dle kamaráda Rejži jednu z deseti korsických perel. Je to možné, dnes si to nemůžeme vychutnat a ověřit. Desítkám krav kolem jezera je deštivé počasí šumák, možná jsou i raději – budou mít zelenější trávu.

Voda se asi skoro vůbec neumí vsakovat, okamžitě teče po povrchu, jdeme přes spoustu nových potůčků. Jeden potok má tolik vody, že neumíme najít nějaké místo poblíž cesty, kdeby šel přeskákat suchou nohou po kamenech. Sundáváme si tudíž boty a za vytrvalého deště naboso brodíme, ještě že jsme v minulých letech v Laponsku trénovali tuto disciplínu. Mírně stoupáme a míváme salaš (asi i s ubytováním) a už se pomalu blížíme k cíli dnešní etapy, k chatě Manganu (1600 m). Je tři čtvrtě na pět, je to přesně deset hodin poté, co jsme si ráno nasadili batohy. Akorát kouzelně přestává pršet (pršelo čtyři hodiny v kuse) a stavíme stan na jedné z mnoha travnatých „šikmin“ nad chatou. Chata je umístěná na pěkném místě ve svahu, ale výhledy tu nejsou. Nedaleko chaty, vedle míst na stany protéká nádherný potok, vytvářející spoustu vodopádů. Jana využívá i studenou sprchu u chaty, mně stačí omýt mokré a špinavé nohy. Navečer přes mraky i chvílemi probleskuje slunce a do toho naopak prší.

Etapa	Výchozí bod	Cílový bod	Max. výška	Čas	Převýšení		Vzdálenost
Ciott. di i Mori - Cast. di Vergio	1990 m	1400 m	1990 m	3.15 h	↑ 200 m	↓ 790 m	8 km
Cast. di Vergio - Manganu	1400 m	1600 m	1880 m	5.45 h	↑ 610 m	↓ 410 m	17 km
Celkem (i s přestávkou)				10.00 h	↑ 810 m	↓ 1200 m	25 km

Čt 19.6. Manganu – Petra Piana – l' Onda

Dnes se nám mimořádně nechce vstávat už o půl šesté, ale vzhledem k tomu, že odpoledne má zase přijít bouřka, tak není co řešit.

– „Hele, jaké má ten pán fešné kraťasy.“

– „Mě je zima i s podvlíkačkami pod kalhoty.“

Při skoro jasné obloze, ráno však schovaní hluboce ve stínu hor, snídáme, balíme a ve tři čtvrtě na sedm vyrážíme. Stoupáme vytrvale olšovou kosodřevinou, po balvanech, kolem krásných vodopádů a hlubokého kaňonu. Stejně jako v minulých dnech leží ve vyšších polohách snůh a zmrzlá sněhová pole. Ty nás dovádí až do sedla Capittelu (2225 m), na nejvyšší bod celého treku GR20. Chůze po sněhovém poli je příjemnější než po kamenech nebo sutí. Je asi 8.20. Dostali jsme se ze stínu na slunce, máme nové výhledy k jihu, jsme nad krásným jezerem Capittelo, na kterém leží zbytky sněhu. Překonáváme krátký obtížnější úsek zajištěný řetězem. Pokračujeme přímo po hřebínku, slunce praží, akorát je paradoxně skoro zataženo. Traverzem přes nepříjemné obrovské balvany, suťoviskem a překvapivě i velikánským sněhovým polem se dostáváme do dalšího sedla v asi 2200 metrech. Je tři čtvrtě na jedenáct. Na zdejší poměry pohodlná cesta, bohužel v mlze, nás vede dolů k chatě Petra Piana (1840 m). Je půl dvanácté, konec další etapy. Obědváme a bavíme se se dvěma Čechy, kteří jdou v protisměru a náhodně si jsme si přisedli ke stejnému stolu.

– „A co teď? Tábořit? Nebo pokračovat?“

Můžeme pokračovat variantní cestou po hřebenu (kratší, náročnější, hezčí výhledy) nebo po oficiální GR20 údolím. Přesně v poledne se ozývají dnešní první hromy a rozprší se. Chata je už teď v poledne plná lidí, většina tu bude tábořit. Pro nás je to jasné! Půjdeme dále, ale pochopitelně údolím, kde nevadí, že nebude nic moc vidět a kde nemusíme hrát nejdrsnější ze všech drsných horských her „Vyhni se svému blesku“ nebo „Rychle uteč před svým bleskem“. Sestupujeme po kamenech, kolem staré (staronové?) salaše. Vcházíme do lesa, zrovna když přichází největší slejvák. V lese je to ovšem pohodička.

Jezero Capittelo, částečně pod ledem

Cesta je široká, jakoby ji někdo stavěl pro povozy, ale velmi kamenitá. Nádherný borovicový les nás vede dolů údolím podél říčky, celkem klesáme skoro jeden výškový kilometr, až na nadmořskou výšku 950 metrů. U nejnižšího místa je salaš s obchodem a barem, nic ale nepotřebujeme.

Překračujeme most přes říčku a stoupáme hustým lesem vzhůru, opět se velmi rozprší a les je náhle celý černý. Po 1,5 hodině výstupu a celkem čtyř hodinách od chaty Petra Piana jsme o půl páté u dalšího refugia, de l' Onda (1430 m). Zrovna přestává pršet a na chvíli vysvitne sluníčko. Chata je obklopená „stájemi“ a hlavně zvířaty – koňmi, kozami, krávy. Pro nás turisty je určena jen chata s malilinkým obchodem a hlavně ohrada, kde jsme zavřeni před zvířaty a jejich výkaly. V ohradě je postaveno asi 40 stanů, ještě by se jich sem dvakrát tolik vešlo. Navečer a večer jako vždy neděláme nic, kromě prohlídky bezprostředního okolí chaty. Velká porce bramborové kaše se sojovým granulátem je dobrou tečkou za dnešní dvojetapou, vylepšenou opět slejvákem a hromobitím. Usínání máme zpeštěné hučením naftového generátoru, ale zase spíme na krásné měkké travičce, bez hrbolů a kamenů.

Etapa	Výchozí bod	Cílový bod	Max. výška	Čas	Převýšení		Vzdálenost
					↑	↓	
Manganu – Petra Piana	1600 m	1840 m	2225 m	4.45 h	↑ 880 m	↓ 640 m	10 km
Petra Piana – l' Onda	1840 m	1430 m	1840 m	4.00 h	↑ 470 m	↓ 880 m	11 km
Celkem (i s přestávkou)				9.45 h	↑ 1350 m	↓ 1520 m	21 km

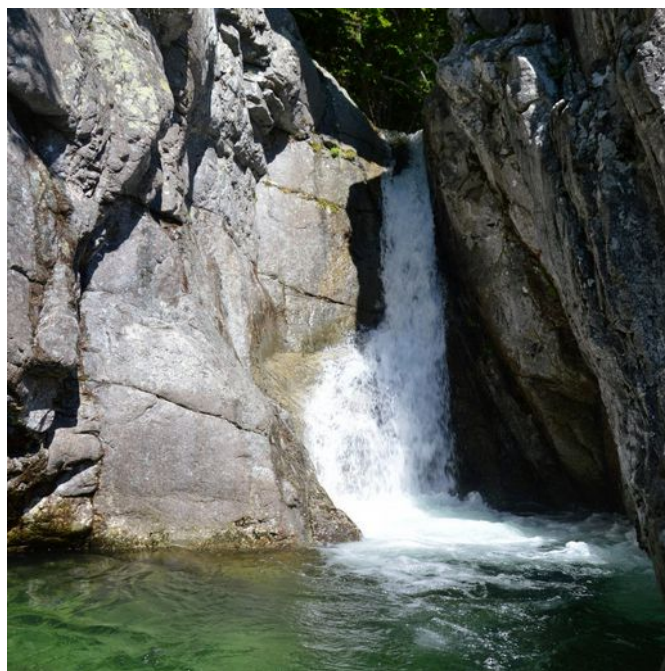
Pá 20.6. l'Onda – Vizzavona

Ve dvě v noci se na salaši rozštěkal pes, přidal se druhý, který spal někde v kempu, a oba si chvíli povídali. Na nebi byly v noci vidět hvězdy, to je dobré znamení! O půl šesté vstáváme, ve tři čtvrtě na šest vychází slunce, je jasno. Jsme přímo pod vrcholem hory Monte D'Oro. Snídáme kašičku a po půl sedmé s podporou slunce (ale i větru) stoupáme vzhůru. Většina turistů už jako vždy odešla, buď naším směrem nebo naopak tam, odkud jsme včera přišli; to jsou ti, co jdou trek GR20 od jihu k severu. Dnes bychom měli dojít do Vizzavony, místa, kde končí severní část cesty GR20 a začíná jižní. Celkem dobrou cestou přes olšovou „kosodřevinu“ stoupáme 700 metrů nahoru na hřeben v cca 2100 metrech. Cestou potkáváme ty pomalejší, dnes je jich nějak více, na oplátku „běžci“ nalahko, co nemají stan a další věci na táboření, předchází nás. Velké batohy se tady stejně moc nenosí. Tedy kromě Čechů, těch jsme zatím potkali dvě skupiny. Sto procent turistů, a to ti s nejmenšími batůžky, si s sebou nese boty na přezutí na odpoledne a večer. Přesněji všichni, s výjimkou mě. Většina trekařů má na vodu tzv. velbloudí vak s hadičkou a upíjí za chůze. Ostatní mají vodu v kovových lahvích. My jsme věrní dvoulitrové „petce“ od Kofoly, pro každého jedna, stačila by i menší, zatím je pitné vody dost. Více než padesát procent turistů spí vždy buď v chatě nebo v pronajatých stanech, postavených na celou sezónu u chat.

Chvíli pokračujeme po hřebenu (po kamenech a kamenných plotnách se pěšina vine nahoru a dolů) a to až na místo, kde odbočuje cestička na vrchol Monte D'Oro (2389 m), který je nad námi. Janča by šla ráda přes něj, já dnes ne, ať si raději odpočineme. I tak nás čeká 1200 metrů dolů. Kdybychom šli na vrchol, bylo by to ještě 500 metrů navíc. „Umělou cestou“ po kamenech, jako většinou na Korsice, klesáme, občas po skalnatých plotnách, objevují se první stromy. Překvapivě jsou to javory a pochopitelně borovice a později i další

Náprstník

Vodopády Cascade des Anglais

druhy. Chvíli lesem, chvíli po kamenech a po hladké skále klesáme hluboko do údolí.

Potok vedle nás padá tak prudce, že vytváří jeden vodopád za druhým. Některé z vodopádů jsou vysoké a působí impozantně. Voda je krásně modrozelená, osvětlená sluncem, které od rána svítí, bez jediného mráčku. V klidném místě v lese si děláme přestávku u vody. Janča se krásně celá noří do ledové tůně, mně stačí se lehce ocákat a omýt. Kolem poledního jsme u největší soustavy vodopádů, zvaných Cascade des Anglais. Je tu spousta turistů s batohy jako máme my, ale i řada výletníků, co si sem udělali krátký výlet. Dobře značená, široká a pohodlná cesta nás za další tři čtvrtě hodinu přivádí do osady Vizzavona (920 m). Poslední dva kilometry jsou na každém rozcestí cedule „Gare Vizzavona“ (Vizzavona nádraží), aneb cíl je blízko nás. Jsme na konci severní části treku GR20.

Vizzavona leží na úzkokolejně železnici, která vede přes celý ostrov a spojuje dvě největší korsická města, Bastii a Ajaccio. Dříve to byla normální vesnice v horách, dnes je tu jen pár obydlených baráků. Vedle nádraží je maličký, dobře zásobený a velmi drahý obchůdek, kde si kupujeme oběd a dokupujeme chybějící jídlo na další dny. Sortiment je ucházející, mnohem lepší než v minulém obchodě v Castel di Vergio. Nový, oplocený a jediný kemp, ještě spíše stavba, je hned vedle, přímo u portálu železničního tunelu. Od stanu se koukáme přímo na nádraží. Za 15 € na dvě osoby máme tvrdé, kamenité místo na stan, jeden malinký dřez pro všechny a na všechno (praní, mytí, vaření) a jednu elektrickou dvojplotýnku, bez jakéhokoliv místa na položení nádobí nebo surovin na vaření. Za ty peníze to není dobré chování k nám turistům, není to typické „tábořiště“ u horské chaty, jako všechna ostatní.

Odpoledne odpočíváme. Každé dvě hodiny přijede do stanice plně obsazený vlak. Škoda, že ním jezdí asi převážně jen turisté, jede velmi pomalu a není levný; není to dobrý veřejný dopravní prostředek. V kempu je k vidění celá paleta ultralehkých stanů. Nejlehčí řešení má jedna Holanďanka, která má pouze plachtu zavěšenou na hůlkách. Koukáme na další tzv. tarpý, jednodílné stany bez podlahy různých typů, pro jednoho nebo pro dva. Procházka po Vizzavoně je velmi krátká, kromě dvou hotelů, restaurací, nádraží a ob-

chůdku tu stojí asi čtyři až šest baráků. Po večeri si dopřáváme kešu oříšky a já navíc korsické víno (malé baleníčko, ne moc dobré, ale co chtít za ty peníze, 3 €). Večer, když zapadlo slunce za kopec, je překvapivě chladno.

Etapa	Výchozí bod	Cílový bod	Max. výška	Čas	Převýšení		Vzdálenost
					↑	↓	
l'Onda – Vizzavona	1430 m	920 m	2090 m	6.15 h	↑ 680 m	↓ 1190 m	11 km
Celkem				6.15 h	↑ 680 m	↓ 1190 m	11 km

So 21.6. Vizzavona – Capannelle – Prati

– „Cink.“ – „Cank.“ – „[Ví].“ – „Sss.“ – „Ššš.“

Ještě není ani pět hodin a ze všech stran je slyšet balení věcí, cinkání, šustění, šepot lidí. Vstáváme před půl šestou, turisté již vycházejí na cestu. Když po snídani o půl sedmé vyrážíme, jsme jedni z posledních. Naším dnešním cílem je začít kilometry na jižní části GR20, chceme ujit dvě etapy, celkem asi 35 kilometrů. Začínáme cestou hustým lesem, příjemnou na chůzi, stále vzhůru, čeká nás převýšení 750 metrů nahoru. Slunce od rána prosvítá mezi stromy po celou dobu stoupání.

- „Dáš si jahody?“
- „Ne“
- „Dej si, jsou dobrý“
- „Ne“
- „A proč ne?“
- ...
- „Mňam, mňam.“

Lesní jahody, které nám zpříjemnily cestu jdoucí bukovým pralesem, rostly bohužel jen v jednom místě. Opouštíme les a chvíli jdeme po louce mezi olšovou kosodřevinou. Po

Oběd u chaty Capannelle

dvou hodinách stoupání jsme v dnešním první sedle (1640 m). Těsně před sedlem je pramen, vodu z Vizzavony není třeba brát. Další dvě a půl hodiny pokračujeme opět pohodlnou cestou, stále traverzem skalnatých hřebenů. Slunce svítí, v dáli v oparu je vidět východní pobřeží ostrova a moře. Bukový les se na jižních svazích změnil na borovicový, obdivujeme obrovské borovice nejrůznějších tvarů. Proti nám proudí spousta turistů nalehko, asi že je sobota. Míjíme postupně asi padesátku vojáků v maskáčích a s bágly, že by cvičení? Závěrečný prudký výstup po slunečné vyprahlé stráni a za silného vichru nás přesně v jedenáct hodin přivádí k chatě Capannelle (1590 m), cíli další etapy. Včerejší korsický bílý chleba chutná kupodivu i dnes k obědu překvapivě dobře, podobně je na tom skvělý sýr pokrytý zelenou plísní tak, že vypadá jako celý zkažený. Ale jak říkal včera prodavač, když jsme si ho vybírali: „C'est un fromage“ (je to přece sýr!).

Po tři čtvrtě hodiny odpočinku pokračujeme na další etapu. Jdeme opět tzv. normální variantu. Většinu času traverzujeme pod hřebený hor v borovicovém lese, vlevo v dáli vidíme na hřeben, kam bychom měli dnes navečer dojít. Překračujeme řadu potůčků, které možná v létě vysychají. Celkem nepříjemný (namáhavý) je sestup do zalesněného sedla di Verde, kam docházíme po třech a tři čtvrtě hodinách odpolední chůze. Přes sedlo vede silnice, je tu restaurant s pěkným kempem (vydatný pramen), asi se tu dá i malinko dokoupit. Po svačince a krátké přestávce nás ještě čeká odpoledních 600 výškových metrů do našeho dnešního cíle. Od rána bez přestávky praží slunce, jsme rádi, že je cesta pohodlná, a navíc vede převážně ve stínu, opět v nádherném bukovém pralese. Stejně zatím vypadají všechny lesy, kterými jsme procházeli: stromy různého stáří, stojící i uschlé, na zemi popadané. Teprve posledních dvě stě výškových metrů už vede cesta po louce osvětlené sluncem, až jsme na hřebeni Prato (cca 1850 m). Odtud už to máme jen 15 minut chůze po rovině k chatě Prati (1840 m). Je po čtvrt na šest a jsme u chaty, kde táboříme. Dnes to bylo náročné, především v délce pochodu.

Slunce ještě krásně svítí, je tu pěkná loučka, na kterou se vejde spousta stanů. Od chaty je nádherný výhled na kus východního pobřeží a moře. V dáli by možná při dokonalé viditelnosti byla vidět Itálie. Vaříme, večeříme, paní z chaty obchází stany a vybírá za kemp. Večer máme zpestřený zpěvem linoucím se z chaty, naštěstí se po chvíli buď zpěváci zavřeli v chatě a nebo toho nechali. Tady na horách se bez výjimky chodí opravdu spát brzy.

Etapa	Výchozí bod	Cílový bod	Max. výška	Čas	Převýšení		Vzdálenost
Vizzavona – Capannelle	920 m	1590 m	1990 m	4.25 h	↑ 1090 m	↓ 420 m	16 km
Capannelle – Prati	1590 m	1820 m	1880 m	5.35 h	↑ 1030 m	↓ 800 m	19 km
Celkem (i s přestávkou)				10.45 h	↑ 2120 m	↓ 1220 m	35 km

Ne 22.6. Prati – d' Usciolu – d' Asinao

Extrémní, sluneční den. O půl šesté opět vstáváme jako jedni z posledních.

- „Co všichni snídají?“
- „Skoro nikoho jsem nikde neviděl dělat snídani, ani snídat.“
- „I erární vaříče jsou ráno vždy volné.“
- „To je fakt záhada?!“

Odcházíme o půl sedmé, zrovna vychází slunce nad skalkou a nad mořem. Pěkná hřebenovka nás vede k jihu, pohybujeme se stále nad hranicí lesa, roste tu jen „kosodřevina“.

Řídký les přibližně v 1600 metrech nad mořem

Cesta je trochu kamenitější a také začíná fučet. V 8.50 jsme v sedle Laparo (1520 m), odkud pokračujeme lesem než se zase dostaneme na otevřený skalnatý hřeben. A pak jen nahoru a dolů, přelézáme balvany a skalky, cesta občas nelogicky vede nahoru a dolů, aby se vyhnula holé skále. Furt čekáme chatu a nic. Asi teprve za desátým hřebínkem ji spatříme pod námi a v jedenáct jsme přímo u refuge d' Usciolu (1750). Po celou cestu od rána nebyl nikde ani pramen, ani potok, prostě klasická hřebenovka. U chaty skoro nikdo není, ani obsluha, ještě nepřišli první dnešní návštěvníci od severu ani od jihu. Je tu i samostatný malý obchůdek. Po obědku pokračujeme na další etapu, má to dnes být ještě osm hodin chůze. Je právě pravé poledne. První dvě hodiny jdeme na poledním slunci po skalách, sice krásných, ale nepříjemných, opět nahoru dolů, jenom samé přelézání, oblézání, traverzování po šikmé hladké skále, žádná cesta.

Po dvou hodinách chůze začíná normální cesta, klesáme do lesa, po chvíli zastavujeme u označeného pěkného pramene. Bylo by tu pěkné místo na bivak, takže je tu pro jistotu cedule: „zákaz bivakování!“. Další hodiny je cesta na zdejší poměry dokonalá, mírně dolů a později mírně vzhůru. Vede nás po velikánské pláni, asi bývalé pastvině, nyní zarostlé keříčky, vysokými přibližně 20-30 cm. Keříčky jsou sice krásné, ale na užoučké pěšince odírají naše nohy, kůže je už beztak sluncem narušená. Je tu však pěkně. Teče tu spousta potůčků (s kravami opodál - nepít), velmi mělkých a velmi pomalu tekoucích. Od rána před sebou v dálce vidíme nejvyšší horu jižní Korsiky, Monte Incudine (2134 m), ke které se pomalu přibližujeme. Visutý mostek nás převádí přes říčku a ve stínu buků chvíli odpočíváme (cca v 15.15). Další dvě hodiny nás čeká pěkný, příjemný výstup asi 700 výškových metrů přímo na vrchol Monte Incudine. Kousek od mostku je další pěkný pramen. Jediná nevýhoda příjemné cestičky je, že nás oba velmi bolí nohy, už jsme dlouho na cestě. Ve čtvrt na šest stojíme na vrcholu hory, vrcholový kříž je ověšený cetkami. Je tu pěkný výhled

na všechny strany – moře je vidět ze tří stran, na jihu až v dálce. Už nám zbývá pouze sestoupit k chatě, ležící přímo pod vrcholem na druhé straně. Janu bolí koleno, mě také a hlavně achilovka. I díky únavě jdeme velmi pomalu, nechceme někde spadnout. Cesta není vůbec hezká, je to hodně náročný sestup, nebo nám tak aspoň po celodenním pochodu připadá. Před námi vidíme skalní věže Aiguilles de Bavella, pod kterými zítra půjdeme. Přesně v půl sedmé, po dvanácti hodinách na cestě, jsme u chaty Asinao (1540 m). Stojí na prudkém svahu, všude kolem plno stanů, vypadá to, že už se nikam nevmáčkne. Snad poslední místo nacházíme hned vedle chaty, na bývalém prostoru na vaření, nyní spíše smetišti: samé odpadky, střepy a navíc kamínky. Z lavic před chatou, kde se pěkně sedí, jsme vyhozeni, neboť se na chatě podává druhá večeře. Po naší vlastní večeři sedíme proto jen na zemi ve svahu a koukáme se do údolí. Unaveni jdeme co nejdříve do hajan, ještě není ani tma.

Etapa	Výchozí bod	Cílový bod	Max. výška	Čas	Převýšení		Vzdálenost
					↑	↓	
Prati – d' Usciolu	1820 m	1750 m	2040 m	4.35 h	↑ 680 m	↓ 750 m	10 km
d' Usciolu – Asinao	1750 m	1540 m	2130 m	6.30 h	↑ 910 m	↓ 1120 m	17 km
Celkem (i s přestávkou)				12.05 h	↑ 1590 m	↓ 1870 m	25 km

Po 23.6. d' Asinao – Col Bavella – Paliri

Po včerejším náročném dni dnes trochu déle spíme, i když teleskopické hole trekařů klepou kolem našeho stanu už od páté ranní. Ráno je jasná obloha, že by zase hezký den? Vaříče jsou uvnitř chaty. V 7.20 vycházíme, scházíme nejprve prudce dolů do krásného údolí pod chatou - všechna horská údolí jsou krásná – a pak na protější svah do lesa, na „traverz“ pod obrovskými a asi i známými skalními věžemi Bavella. Jdeme asi 2,5 hodiny, než se dostáváme pod ty největší. Cesta vede lesem, překračujeme řadu potoků s krásnou

Skály u chaty de Paliri, po dešti

pitnou vodou (žádné krávy). Přímo pod věžemi musíme obejít obrovské údolí a v pokračujícím vedru paradoxně stoupáme do sedla Bavella, předtím jsme postupně dosti naklesali. Po čtyřech hodinách chůze jsme v sedle (1220 m). Parkuje tu stovka aut a několik autobusů, přitom tu vlastně skoro nic není, jen výhled na skály (přes stromy) a socha Panny Marie Sněžné na kamenném kopci vysokém asi dva metry (!) obklopená spoustou destiček. Lidé sem možná jezdí hlavně kvůli ní.

V zatáčce silnice těsně pod sedlem je několik restaurací (bar, picérka, sendvičárna) a drahý občůdek plný jídla pro turisty jdoucí po GR20. Čerstvé pečivo nemají, škoda. Obědváme toustový chléb se sýrem a krabici myslí. Z ničeho nic se rozprší, teplý déšť, který se ještě odpoledne vícekrát opakuje. Do cíle dnešní etapy, k chatě Paliri, to máme jen dvě hodiny chůze po dobrých stezkách. Jsme ve velmi bizarní skalnaté krajině, úplně jiné než naše skalní města. Moc se nám tu líbí, je to tady úplně jiné než byly skalnaté a zasněžené štíty na severu ostrova. Poslední úsek je velmi skalnatý, skoro kolmý, ale je tady udělaná velmi pohodlná pěšinka. O půl třetí jsme u chaty Paliri (1060 m). Je tu zatím málo lidí, takže máme na výběr spoustu volných pláček na stany. Opět na chvíli přichází horký letní déšť, do kterého zároveň praží slunce. Sprcha, která je u každé horské chaty, nám přichází velmi vhod.

Obdivujeme malý občůdek (prodej z venku) a chataře, co sám vaří pro všechny večeri a k tomu si hraje na flétnu. Máme fantastické výhledy na skály z terasy, kde v podstatě celé odpoledne sedíme, odpočíváme a nabíráme síly na zítřejší poslední část GR20.

Etapa	Výchozí bod	Cílový bod	Max. výška	Čas	Převýšení		Vzdálenost
d' Asinac – Paliri	1540 m	1060 m	1540 m	7.10 h	↑ 650 m	↓ 1130 m	18 km
Celkem				7.10 h	↑ 650 m	↓ 1130 m	18 km

Út 24.6. Paliri – Conca /pěšky/; Conca – Bonifacio – Palombaggia /stop/

Náš poslední den na treku. Očekáváme vedra, dáváme si budík na 5.15. Když vstáváme, je ráno ještě příjemně chladno. V 6.20 vycházíme. Jdeme krásnou krajinou, bizarní skály, kamenné plotny, velké borovice, cesta vede zatím nahoru a dolů, ale je krásně pohodlná. Nad mořem, které je už kousek od nás, jsou všude mraky, šero je i nad námi, paradoxně za námi ve vyšších horách je modro. Po hodině a tři čtvrtě přicházíme ke zbytkům starých salaší (prostor na bivak), kousek odtud je pramínek pitné vody, netřeba ji brát od chaty. Scházíme serpentinami už bezlesou krajinou na širší cestu. Myslíme, že po ní půjdeme pohodlně až do vesnice Conca, a že už to bude výhradně pohodlná pěšina. Chyba lávky! Zase přecházíme na malinkou pěšinku, brodíme potok s vodopádem a už se drápeme dvě stě metrů nahoru a pak zase traverz. Místo krásných borovic je všude jen pichlavá makchie. Od pramene vody se mi cesta moc nelíbí, možná to je celkovou únavou a nejspíše očekáváním konce, který stále nepřichází. Ještě několikrát dolů a nahoru a už stojíme ve skalnatém okně, odkud najednou uvidíme střechy domů dole, to musí být vesnice Conca. Musíme sejít ještě asi tři sta výškových metrů dolů ve stínu hustého lesa, což je příjemné. Mrak totiž zmizel a praží slunce. Se zvuky zvonů kostela, odbíjí právě deset hodin, přicházíme do vsi (tři a tři čtvrtě hodině chůze). Těsně před prvním domem je ve stínu suprový pramen vody s jezírkem. To je příjemné osvěžení! Pijeme, pereme si propocená trička a snažíme se vůbec na další dny trochu civilizovat.

Pro nás konec cesty, pro ty, co jdou v protisměru, začátek

Úspěšně jsme přešli celou GR20, skoro 200 kiláků s převýšením nahoru 12,5 kilometrů a stejným převýšením zase i dolů za 9,5 dne.

Náš další plán je někde se podívat, nejlépe do městečka Bonifacio úplně na jihu ostrova, a pak se chvíli někde koupat v moři. Potom se zkusíme vrátit do severních hor a pokusíme se vylézt na nejvyšší horu Korsiky, záleží však na počasí.

Ještě asi půl hodiny jdeme dolů přes celou ves roztahanou ve svahu, všechny domy mají světle červené střechy. Stopujeme, autobus sem asi nejezdí. Hned nám zastavuje auto, které nás bere dolů několik kilometrů serpentinami na hlavní silnici vedoucí po východním pobřeží ostrova. Po obídku u sámošky velmi dlouho stopujeme (skoro hodinu) a pak už jsme okolo půl druhé na dva rychlé stopy až na úplném jihu Korsiky, ve městě Bonifacio.

Prý je to pitoreskní perla celé Korsiky. Staré město stojí nad mořem na vysokých útesech, které jsou i všude kolem a které obdivuje spousta turistů. Bonifacio je častý cíl zájezdů. Nákup vietnamek, prohlídka města, nanuky, opuštění města, není tu kemp u pláže dostupný i bez auta. Většimu nadšení brání popolední vedro, ostré slunce a naše výbava s batohy nevhodná do letního města. Ne moc rychlý autostop 30 km zpátky na sever k městu Porto Vecchio k prý nejznámější korsické pláži Palombaggia. Dlouho hledáme kemp, který by tu měl být. Konečně jsme našli kemp Acciaju. Hurá do večerního moře a na večerní oslavu úspěšně absolvované celé GR 20 do podniku, o kterém jsme si mysleli, že je tu jediný v okruhu několika kilometrů. Pizza je moc dobrá, ale je to jen pizza, neboť šlo o pizzerii. I když jsme u moře, jdeme spát relativně brzy, dnešní den byl dost dlouhý.

Etapa	Výchozí bod	Cílový bod	Max. výška	Čas	Převýšení		Vzdálenost
Paliri – Conca	1060 m	250 m	1060 m	4.15 h	↑ 420 m	↓ 1230 m	12 km
Celkem				4.15 h	↑ 420 m	↓ 1230 m	12 km

Pláž Ascighju, u které jsme dvě noci kempovali

St 25.6. Palombaggia

Dá se celý den nic nedělat? Dá. Dnes nic neděláme, kromě jídla pouze sedíme a koupeme se. Trochu si prohlížíme zdejší obrovské a nádherné písčité pláže, které na obou stranách končí vždy skálami s borovicemi. Jdeme pěšky pět kilometrů po silnici až do nejbližšího obchodu s potravinami. Naštěstí jsme to stihli těsně před odpolední siestou (12.30 – 16.00), takže se ládujeme čerstvou bagetou. Obtížně pak stopujeme zpět. Večeříme z našich zásob a jdeme ještě na nášup do super restaurace přímo na pláži pod kempem. Spousta grilované zeleniny, toustíky s kozím sýrem, milá obsluha. Škoda, že jsme to nevěděli včera, je to mnohem lepší podnik než ta včerejší pizzerie.

Náš kemp a co v něm chybělo: prkénko na sedacím WC, toaletní papír, lavička na sednutí, stůl, tráva pod stan a kolem stanu (karavany pochopitelně trávu měly), úschova cenností, jakékoliv informace, internet.

Čt 26. 6. Palombaggia – Porto Vecchio – Haut Asco /autostop/

Plán na další dny je jasný. V neděli ráno nám jede trajekt a končí pobyt. Na cestě GR20 jsme si nadešli několik dnů, a tak máme čas vrátit se doprostřed hor a pokusit se zdolat nejvyšší horu Korsiky, kterou jsme minulý týden přes mraky ani neviděli.

Ráno je pod mrakem, fouká, vynecháváme tudíž ranní koupel v moři. Balíme a vyrážíme zpět na severozápad ostrova, kam je to asi 120 km vzdušnou čarou. Musíme však objet celý hornatý ostrov. Trochu déle čekáme na silnici u kempu (řídký provoz) a na dva stopy jsme v Porto Vecchio, které si krátce prohlížíme. Staré město bylo založeno v době, kdy území patřilo pod Janovskou republiku. Zachovalé hradby a bastiony. Není ale moc velké, spíše malé. Není to bomba jako Dubrovník či Bonifacio. Kolem jedenácté pokračujeme dále, na dalších deset (!) stopů jsme o půl deváté večer zpět v Haut Asco (1420 m), kde jsme tábořili minulé pondělí.

Na cestě do do Haut Asco, někteří Korsičané nemají rády Francouze a francouzštinu (horní nápisy)

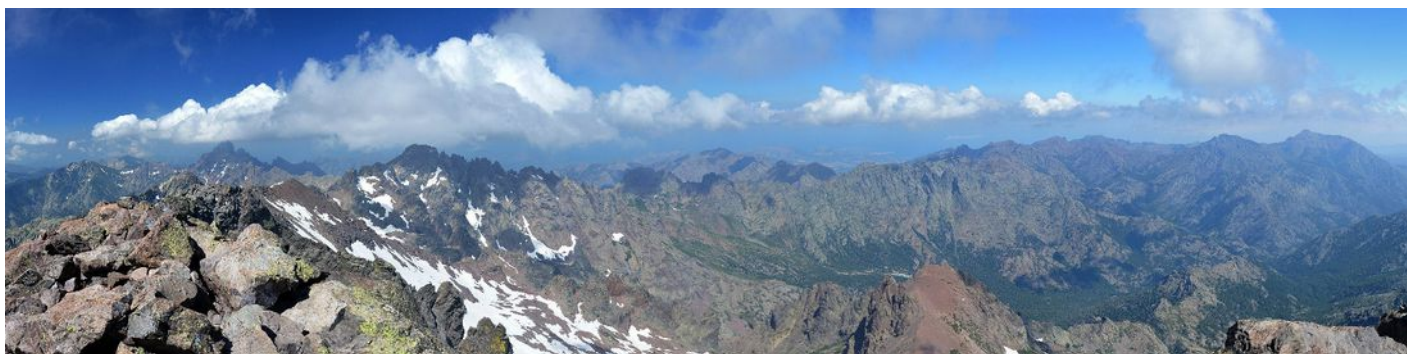
Většinu cestovního času jsme proseděli na jednom místě v údolí říčky Asco (kaňoning, asi i rafting) a po sléze i ve vesnici Asco, navečer a večer už skoro nikdo nejel. Také jsme šli asi tři čtvrtě hodiny večer pěšky po silnici. Od čtrnácti nočních kilometrů z Asco do Haut Asco nás zachránila poslední dvě auta, co nás vzala. První byli Italové, co se pro nás dokonce, až vyložili náklad v kempu, vrátili, a poslední byl pán, který nás vzal k sobě do narvaného auta tak, že jsme oba seděli na jednom předním sedadle. Na večeri máme kuskus s fazolemi a s rajčetem a rychle spát, ráno je třeba brzy vstát a zkusit vylézt na zmíněné Monte Cinto, nejvyšší horu Korsiky.

Pá 27.6. Haut Asco – Monte Cinto – Haut Asco /pěšky/; Haut Asco – Bastia /stop/; Bastia – Mioni /lokální autobus/

V 5.20 vstáváme, vypadá to na jasný den, pouze Monte Cinto a okolní hory jsou v mracích. Uvidíme, jak se to vyvrbí. Snídáme a v 6.20 nalehko, s jedním batohem s oblečením, jídlem a vodou, vycházíme. První část vede borovicovým lesem, překvapivě mírně dolů. Bohužel mám zbytečné pochybnosti o značení, jestli nás cesta nezavede na jiný kopec, a tak často kontroluji text z průvodce, který jsme si od jednoho z turistů ofotili do foťáku. Přecházíme most a za ním stoupáme rázně nahoru. Pěkně zapojit ruce, přitáhnout se, po hladké skále přesun tu doleva, tu doprava. Místo vyšlapané pěšiny nás čeká většinou skála, balvany, kameny či suť. Od asi 2000 metrů jsou to i sněhová pole. Ležící sníh zakrývá značení a komplikuje hledání optimálního směru postupu na vrcholový hřeben.

Kolem desáté hodiny jsme na hřebeni ve výšce asi 2600 metrů. Na vrchol samotného Mt. Cinto musíme ještě kousek nahoru, pak dolů, traverzem a vrcholový výstup. Tady už pěšinku netřeba hledat, jsou tu jen kameny a balvany, dokonce je nutná i občasná pomoc rukou. Po čtyřech a tři čtvrtě hodinách cesty jsme na samotném vrcholu (2706 m). Slunce chvílemi svítí, chvílemi je schované v mracích, které se nám točí nad hlavou. Máme krásný

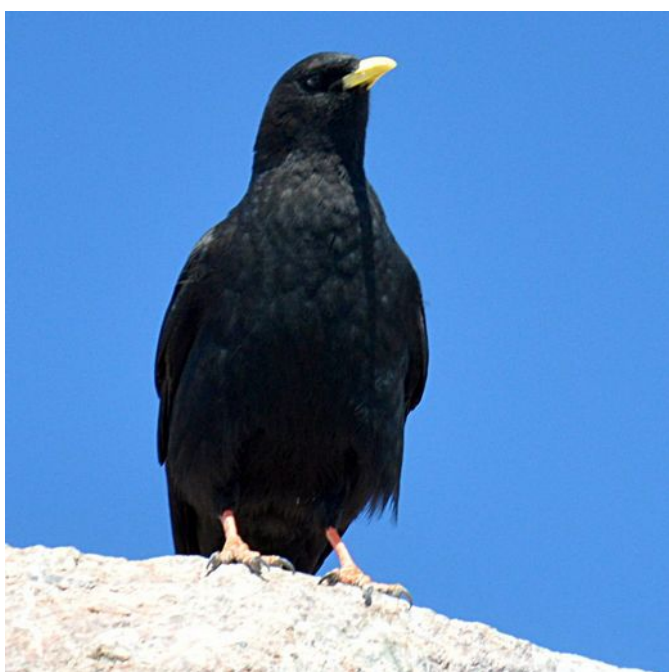
Na vrcholu Monte Cinto, pohled k severu

výhled, ale úplně ideální to není. Vzdálenější kopce jsou v mracích nebo v oparu, moře je vidět pouze na západě, na východě ne. Přesto je to krásný pohled a jsme moc rádi, že jsme se sem vyškrábali. Celá cesta od parkoviště až na vrchol byla značená červeným kolečkem.

Na severu pod masivem celého Monte Cinto leží v údolí velké jezero, z tohoto směru chodí většina turistů (na vrchol jich během doby, co jsme na něm svačili, přišlo asi 10-15), z naší strany nešel ten den až na vrchol skoro nikdo, asi je to z té „naší strany“ delší a mnohem náročnější.

Po tři čtvrtě hodinách pobytu na vrcholu zahajujeme sestup. Moje levá achilovka, jež mě rozbolela někdy předposlední den v horách, se zase ozvala a velmi bolí. Mohu jít, ale je to bolestivé. Pohybujeme se velmi pomalu. Se sluncem nad hlavou sestupujeme dolů, alespoň složitě nehledáme cestu, což nám cestou nahoru sebralo dost času. I tak nám sestup zpět zabere přesně čtyři hodiny, to je skoro stejně jako nahoru. O půl čtvrté jsme na parkovišti a u stanu.

Balíme, svačíme, poslední pohled na masiv Monte Cinto o okolní hory, které jsme minulý týden v mracích neviděli a hybaj na stopa. Raději odsud odjedeme ještě dnes, ne až zítra ráno, kdy by nemusel jet nikdo. Relativně brzy (necelá půlhodina čekání) nás bere auto, následně 20 minut čekáme o patnáct kilometrů níže ve vsi Asco a na další tři rychlé stopy jsme v sedm večer na hlavním náměstí v Bastii, přímo vedle přístavu trajektů. Nejbližší kemp je prý v Miomi, pět kilometrů severně. Do kempu jedeme místním autobusem (2,2 €

Kavče žlutozodobé na vrcholu Monte Cinto

Na vrcholu Monte Cinto

na jednoho), jde o naši první útratu za cestování po Korsice. Nad námi leží pás hor vysokých 1300 metrů. Kemp je asi 50 metrů od silnice a stejně daleko od pláže. Platíme 21 € za dvě osoby na jednu noc, tj. 42 € za dvě noci, po které tu zůstaneme. Letovisko vypadá pěkně, ale skoro tu chcipl pes. Večer sedíme s pitím místo v příjemném baru v jakoby nóbl hotelu, přímo na pláži, akorát hotel moc nóbl není. Stejně nepříjemná je i obsluha.

Etapa	Výchozí bod	Cílový bod	Max. výška	Čas	Převýšení		Vzdálenost
Haut Asco – Monte Cinto	1420 m	2706 m	2706 m	4.45 h	↑ 1290 m	↓ 10 m	6 km
Monte Cinto – Haut Asco	2706 m	1420 m	2706 m	4.00 h	↑ 10 m	↓ 1290 m	6 km
Celkem (i s přestávkou)				9.20 h	↑ 1300 m	↓ 1300 m	12 km

So 28.6. Miomi a Bastia

Dnes máme poslední nicnedělací den na Korsice. Dokud není ještě úplné vedro, jdeme pěšky pět kiláků do Bastie, prohlédnout si město a nakoupit dárečky. Kráčíme podél moře, po chodníku vedle silnice, už ráno jezdí jedno auto za druhým. Po hodině chůze jsme v centru. Bastia je pěkná, hlavní náměstí sousedí přímo s mořem, malé uličky, stará pevnost, starý přístav. Ve vedru nás oba dva moc nebaví chodit po městě, více se těšíme na nákup dobrot. Spousta domů je zanedbaných, oprýskaných a o nejen v úzkých uličkách.

– „Koukej, ty domy jsou plesnivé!“

Kousek od pevnosti je obzvláště pěkný dům se záchody nad sebou na balkonech, přímo nad ulicí. Na plácku vedle pevnosti navštívujeme sobotní trh s biopotravinami. Kupujeme si korsický olivový bioolej. Olivy na něj se prý sklízí jednou za dva roky a proto je prý velmi sladký. Také získáváme sušené biokaštiny a domácí biochleba na cestu. V centru Bastie je další náměstí, které bylo asi dříve hlavním náměstím, kde je každodenní trh

Prodej biozeleniny na tržišti

Bastia, panoráma města z odplouvajícího trajektu

s čerstvými produkty. Asi deset procent sortimentu je tady také bio. Biosalát, biookurka, biorajčata a máme zeleninu nakoupenou. Ochutnáváme sýrové placky *migliacci* – palačinkové těsto, v tom kusy sýra a oboustranně osmažené. Také si k obědu každý kupujeme velké plněné kapsy se sýrem. Všechno by bylo moc dobré, ale je to taky velmi drahé. Kupříkladu nejlevnější palačinka na ulici s cukrem bez ničeho nestojí nikde pod 2,5 €. V samošce kupujeme ještě jídlo na cestu domů a jak dárky korsické sušenky *canistrelli*. Autobusem jedeme zpět do Miomi, kde se po obědě celé odpoledne válíme na pláži a koupeme se v moři. Pláž je příjemná, kamenitá. Večer sedíme také u moře, s výhledem na vlny a kamenitou pláž. Jdeme brzy spinkat, ráno je budíček v šest, abychom stihli ranní trajekt na pevninu.

Ne 29.6.-30.6.2014 Bastia – Livorno /trajekt/; Livorno – Florencie /vlak/; Florencie – Brno /autobus/

Cestovní den. Ráno vstáváme, bez snídaně balíme všechny naše věci a dárky. Jdeme pěšky do Bastie. První ranní autobus z Miomi jede až v osm hodin. O půl osmé, hodinu před odplutím jsme u trajektu. Je to zbytečně brzy, stejně tu čekáme. Nejprve se odbavují (nakládají) „vozidlisty“ jedoucí vozem nebo autobusem, my až po drahné době. Přístavní autobusek nám veze kus po přístavu, asi abychom nechodili pěšky mezi auty. Vylézáme nahoru na poslední palubu lodě, a co to, všechna lehátka obsazená lidmi z aut. Na nás zbývají jen nepohodlné židličky. Před půl devátou vyplouváme. Jak se vzdalujeme od přístavu, tak máme krásný výhled na město a okolí. Snídáme na palubě s pohledem na Bastii. Slunce praží. Po asi půl hodině nám zmizí Korsika v dáli a plujeme po širém moři. Janča spí a já luštím zbylé křížovky, co jsem si vzal na cestu z Brna. V Livornu máme menší zpoždění, prodloužené tím, že všichni, co se nalodili s vozidly, už dávno odešli, odjíždí z lodi a my stále čekáme na povel, že můžeme opustit loď. Díky tomu nabíráme minimálně půl hodiny sekeru a nestíháme vlak, co jsme s ním chtěli jet do Florencie. Teď běžíme přes celé Livorno na další vlak a jen tak tak do něj naskakujeme (jízdenka Livorno - Florencie cca 9 € na jednoho). Jedeme patrovým italským osobákem a před půl čtvrtou jsme v centru Toskánska, ve Florencii. Příímý autobus domů nám jede už pět. Jdeme ještě najít místo, odkud pojedete (hned za rohem, ale hůře nalezitelné) a už nám zbývá ani ne hodina času. Z prohlídky Florencie a ani z velké návštěvy restaurace u příležitosti našeho dnešního prvního výročí svatby tedy nic nebude. Nevidíme ani žádnou restauraci přímo v okolí, jdeme si sednout do milého baru přímo na nádraží, s dobrými zapékanými bagetami a hlavně fantastickými moučníky (*biscotto amarena*).

Korsická vlajka

Před pátou přijíždí náš autobus z Říma a my vyrážíme směr Brno. Ještě několikrát zastavujeme v Itálii, až se celý autobus zaplní tak, že už není volná žádná dvojsedačka na lehnoutí si. Projíždíme skrz několik dešťových přeháněk, později již prší vytrvale. Pouštím si film „Sněženky a machři“, bohužel blbne technika a počítačový zábavní systém autobusu se furt zasekává a restartuje. Film trvá dvakrát déle než by měl. Kolem jedenácté večerní usínáme. V pondělí ráno kolem půl sedmé přijíždíme do deštivého a chladivého Brna. Výprava na Korsiku úspěšně skončila.

* * *

Na Korsice se nám moc moc líbilo. Pokud bylo něco „slabší“, tak počasí. Byli jsme však na horách, kde to často bývá a musí se s tím počítat. Nepromokavé bundičky i pláštěnky na batoh déšť vydržely a my jsme vždy rychle uschli. Nikdy jsme nebyli promočení „na nit“. Celá trasa GR20 byla perfektně značená. Až na pár výjimek někde v údolí na přehledné cestě jsou červeno-bílé značky krásně vidět. Pokud jsme neviděli značku už více než 50 metrů, tak jsme byli špatně. Dobře značený byl i výstup na Monte Cinto: červeným kolečkem (pozor na možnost záměny s oranžovým). Měli jsme tomu i ze začátku více věřit a zbytečně nepanikařit s mapou. Značky byly také schovány pod sněhem, což byl někde problém. U každé chaty je vždy pramen, není vůbec nutné si nosit na cestu veliké zásoby vody. Na GR20 jsme ušli skoro 200 kilometrů s převýšením nahoru 12,5 km a stejným převýšením i dolů. K tomu výstup na Monte Cinto a dohromady jsme vyšli nahoru skoro čtrnáct kilometrů.

Mapy v měřítku 1:100 000 jsme si koupili doma v Brně, dvě mapy pokrývají celý ostrov. Na hrubé plánování to stačilo, ve skalnatých horách by se podle nich orientovalo špatně, chyběli v nich chaty, rozcestí, cesty, nemluvě o pramenech. GR20 byla tak dobře značena, že jsme s nimi vydrželi.

Na internetu nebo na Korsice se prodávají i podrobné mapy 1:25 000. Pro plánování na internetu nebo dohledání informací jsou skvělé online francouzské mapy s vrstvou turistických map až do měřítka asi 1:10 000 www.geoportail.gouv.fr.

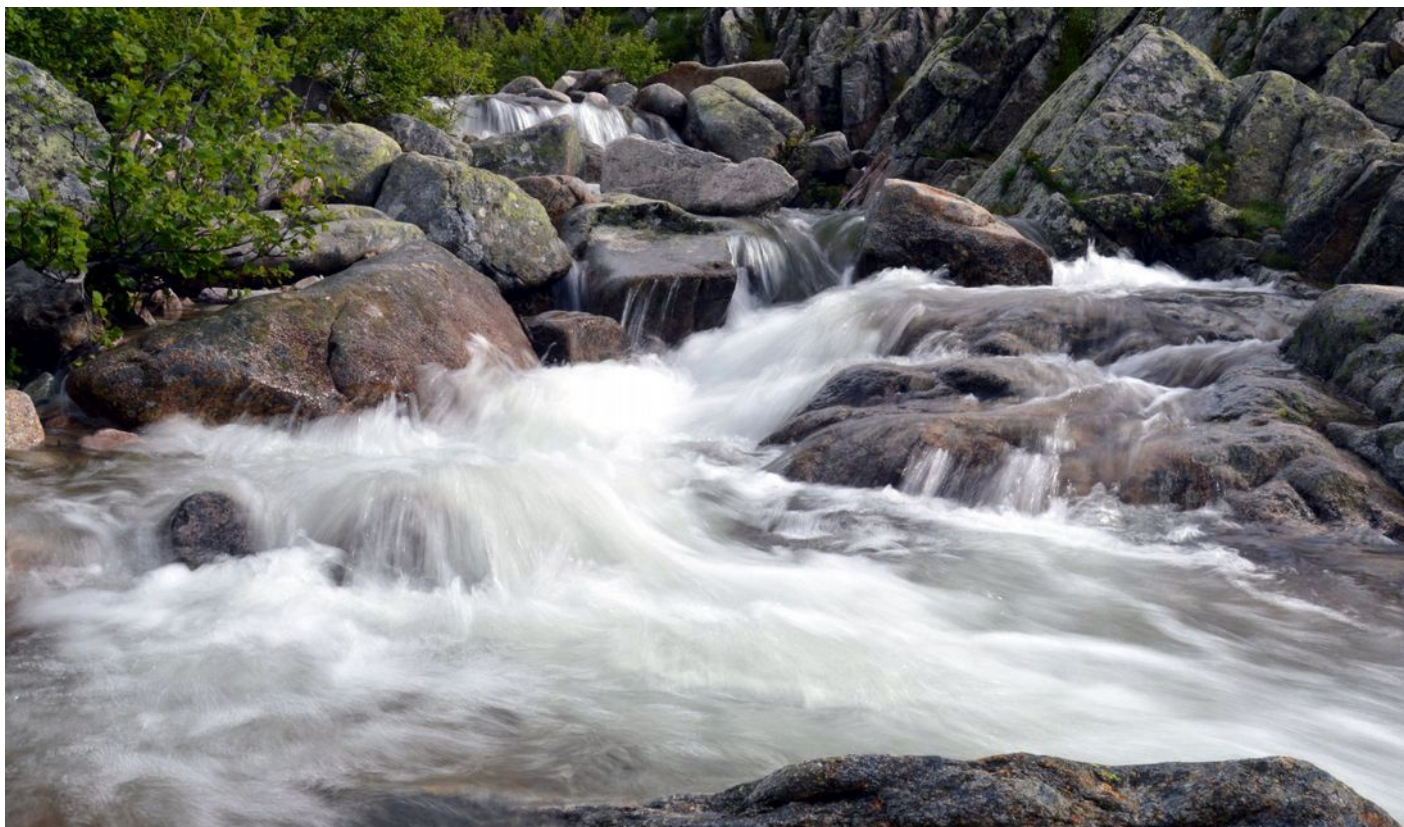
Veřejná doprava je bídná. Auto má (nejen proto) každý. A kdo nemá, tak pro něj je autostop, který je na Korsice neuvěřitelně rychlý. Delší dobu jsme čekali pouze jednou (asi jednu hodinu), ostatní čekání byla způsobena velmi řídkým provozem.

Jako vždy se nám velmi osvědčily lehké batohy. Mohli jsme jít bez nadávání na popruhy, bez častých zastávek na odpočínutí bolavých zad. Letos jsme měli tzv. „základní váhu“ batohu kolem **šesti kilogramů**. Ta zahrnuje všechno vybavení v batohu, kromě toho, co nosíme na sobě (oblečení na sebe, boty, teleskopické hůlky) a co se spotřebuje na cestě (voda, všechno jídlo, palivo). Naše kompletní batohy měly na začátku treku kolem deseti, jedenácti kilo. Níže potom podrobnější rozpis našich věcí i s komentářem.

Na Korsice je velmi draho. Řešením je vzít si úplně všechno jídlo s sebou z domu. My jsme si nechtěli hrát hru na Soumary, tak jsme jídla vzali jen přiměřeně a počítali jsme, že v obchůdkách cestou dokoupíme. (Měli jsme s sebou deset snídaňových kaší a večeří a k tomu obědy akorát na dojití k dalšímu obchůdku. Což jsme tak udělali a velmi se to osvědčilo.)

Typické korsické alkoholické nápoje jsou víno – ochutnali jsme a přivezli domů – a pivo Pietra z kaštanové mouky.

Celkem na korsických horách	Převýšení		Vzdálenost
Celá GR 20 (s batohem)	↑ 12 440 m	↓ 12460 m	197 km
Haut Asco – Monte Cinto a zpět Asco (nalehko)	↑ 1 300 m	↓ 1 300 m	12 km
Celkem	↑ 13 740 m	↓ 13 760 m	209 km

VIZZAVONA GR 20 —
PETRA PIANA VARIANTE

— — CANAGLIA
— — PETRA PIANA